

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**Gelijke
Kansen
Alliantie**

Profielschets van de brugfunctionaris

Ervaringen uit het vo in Groningen

Bruggers met elkaar in gesprek

Momenteel zijn er in Nederland verschillende brugfunctionarissen werkzaam op diverse vo-scholen. Jantien Petersen, werkzaam op de Bossche Vakschool en ISK, vervult deze rol al twee jaar in Den Bosch met een aanstelling van 0,6 FTE. De overige drie brugfunctionarissen zijn actief in Groningen-stad: Geanique Hazenberg (drie jaar werkzaam op Leon van Gelder), Daniel Wijnberg (één jaar op Werkman vmbo), en Nicole Houkes (drie jaar op Kamerlingh Onnes). Zij hebben elk een aanstelling van 0,3 FTE voor deze functie.

Dit artikel richt zich op de professionele achtergrond van deze vier brugfunctionarissen, hoe zij hun rol invullen, met wie ze samenwerken, en hun plannen voor de huidige en toekomstige ontwikkelingen binnen deze functie. De vier brugfunctionarissen uit het vo gaan met elkaar in gesprek, en deze tekst is een bewerkte versie van dat gesprek.

N: Jantien, wij kennen jou nog helemaal niet. We zijn nieuwsgierig naar jou. Kun je ons vertellen wat jouw achtergrond is?

J: 'Ik werkte al heel lang bij de gemeente Den Bosch, bij schulddienstverlening. Iemand van Jongerenwerk, waarmee ik een gesprek had, wees mij op de vacature 'brugfunctionaris' op de Bossche Vakschool. Vanuit mijn vorige functie als schuldhulpverlener/ budgetcoach was ik erg bezig met de vraag "Wat hebben mensen nou eigenlijk nodig?". Ik was betrokken bij een pilot Vroegsignalering en raakte daardoor met mensen in gesprek. Ik merkte dat ik er erg blij van werd om mensen verder te helpen. Dat neem ik nu ook mee als brugfunctionaris. Ik weet hoe je iets moet aanvragen, daarmee kunnen ouders bij mij terecht. Maar mijn functie is inmiddels veel breder geworden. We zijn bezig ons als school neer te zetten als een community waar je ook als ouders naar toe kan (net als op het PO) als je een cursus of een training wil doen.'

Doordat ik veel heb gewerkt in het sociale domein heb ik al een breed netwerk. Daarbij kun je denken aan contacten bij woningcoöperaties, zorgroutes en hulpverlenende instanties. De sociale kaart van de stad hoefde ik niet meer te ontdekken. En mensen kenden mij ook al.'

Omdat Jantien van buiten de school kwam moest zij binnen school zorgen dat zij en haar functie bekend werden.

N: 'Hoe heb je ervoor gezorgd dat mentoren, het zorgteam en het MT jou wisten te vinden, Jantien?'

J: 'Nou, ik dacht eerst: ik ga met iedereen een gesprekje voeren. Maar ik kwam erachter dat dat in een school niet zo werkt. Ik heb daarom een aantal activiteiten in school georganiseerd, zodat docenten konden zien wat ik kon brengen. Toen ik voor een aantal leerlingen een aantal dingen regelde, zag ik dat ik meer en meer gevonden werd. Langzaam maar zeker word je zo een onderdeel van het team. Het onderwijs is wat meer gesloten en afwachtend dan de commerciële en gemeentelijke wereld. Daar zegt men sneller: 'Haak maar aan.' Dus dit duurde wel eventjes.'

N: 'Geanique, jij bent ook als 'onbekende buitenstaander' begonnen als brugfunctionaris op een school. Herken jij dit?'

G: 'Ja, gedeeltelijk. Ik had wel een andere achtergrond, als groepsleerkracht van groep 8 (op De Pendinghe in Groningen). Ik was bekend met de Leon van Gelder, leerlingen van ons gingen daar naartoe, ik kwam op open dagen en had wel eens contact gehad met mentoren, teamleiders en de rector.'

Toen ik begon waren er een aantal docenten die mij actief betrokken in de school, waardoor ik meer bekend werd met de school en de collega's met mij. Het afgelopen jaar afgelopen anderhalf jaar merk ik dat ik echt bij het team hoor.

In het begin als brugfunctionaris was het ook zoeken aan wie ik als brugfunctionaris gekoppeld moest worden. In eerste instantie werd de zorgcoördinator mijn aanspreekpunt. Inmiddels ben ik onderdeel van het ondersteuningsteam en ben ik meer betrokken bij jaar 1, de brugklassers. Ik kom in dat team het een en ander vertellen en ga mee op introductie met de leerlingen. Ik heb geen aanstelling op de school waardoor ik niet in het leerlingenvolgsysteem kan. Dat is soms lastig. Maar aan de andere kant hoef je niet altijd alles te weten van een leerling.'

'Dat herken ik,' beaamt Jantien. 'Het eerste halfjaar was het zoeken: Waar sluit ik aan? Is dat bij het zorgteam? Wat lees ik in Magister (het leerlingvolgsysteem)? Ik lees me niet in, maar gebruik Magister om contactgegevens te vinden van ouders. De informatie die ik nodig heb, haal ik uit de gesprekken met leerlingen/ ouders. Ik ga niet uitzoeken wat een kind eventueel heeft uitgespookt op school.'

'Wat ik wel handig vind,' vertelt Geanique, is dat je wel even een berichtje in Magister zet voor de mentor. Het is mijns inziens wenselijk dat die weet dat er contact is geweest met de brugfunctionaris, zodat die daar ook eens naar kan vragen. Ik vind het wel belangrijk dat er iets geregistreerd is, op het PO weet ik dat dat in de waan van de dag niet altijd gebeurt. Ik denk dat het meerwaarde heeft. Het geeft een breder beeld van een kind.'

N: ‘Daniël, we hebben het nu ook gehad over het zorgteam (of: ondersteuningsteam). Jantien geeft aan dat ze zich (bewust) niet inleest. Jij bent vanuit ondersteuningsteam juist brugfunctionaris geworden. Kun je vertellen hoe dat is gegaan en hoe dit bij jou speelt?’

D: ‘Ik ben begonnen hier op school (Werkman VMBO) als leerlingbegeleider in het ondersteuningsteam. Als toegepast psycholoog heb ik gesprekken met (groepjes) leerlingen over hun gedrag. Onze nieuwe rector had op een vorige school een brugfunctionaris en wilde dat hier ook. Toen ben ik gevraagd om dat te doen naast mijn baan als leerlingbegeleider. Dat leek me heel interessant en zag ook meteen dat deze functie iets toevoegt.

Er is wel een spanningsveld tussen mijn oorspronkelijke functie binnen school en deze nieuwe functie daarbij. De meeste leerlingen zien mij vooral als iemand van het ondersteuningsteam en pas daarna als brugfunctionaris. Ik ben ook degene die fungeert als ‘achterwacht’. Ik bel naar huis als er iets niet goed gaat, als een leerling geschorst of naar huis gestuurd wordt. Mijn naam staat ook onder bepaalde brieven waarin sancties vermeld staan. Dat zorgt wel voor spanning, omdat je een dubbele rol hebt. Als brugfunctionaris probeer je meer neutraal of helpend te zijn.’

N: ‘Van ons allen ben jij degene die het minst lang brugfunctionaris is, zit jij nog midden in een proces van zoeken naar je plek en zoeken naar de functie-invulling?’

D: ‘Ik zit echt nog in de beginfase waarin het netwerk moet worden opgebouwd.. Helemaal in het begin werd ik aan veel mensen voorgesteld en zag ik vele nieuwe gezichten. Zo ontmoette ik mensen van de basisschool, waar in Groningen-stad al veel langer brugfunctionarissen rondlopen. Met hen kan ik samenwerken om de overgang van PO naar VO te verbeteren. Met het opbouwen van dit netwerk merk ik dat ik een contactpersoon word van de school met externen. En daarmee ontstaan er ook meer samenwerkingen. Ook binnen school worden er nu door externen van alles georganiseerd, zoals sportclinics. Daarbovenop houd ik me bezig met het informeren van collega’s over wat armoede nu eigenlijk is en wat dat met onze leerlingen doet.’

‘Ik vind het mooi dat je benoemd dat het echt een aanvulling is,’ geeft Geanique aan, ‘omdat ik in het begin nog zoeken was naar wat je taak is. Dan werd er bijvoorbeeld gezegd: ‘Wacht even, dit is de taak van de zorgcoördinator.’ Je moet goed overleggen welke taken bij wie horen.’

D: ‘Misschien kan Nicole daar ook wat over vertellen, geeft Daniël aan, want zij is ook mentor. Waar begint het brugfunctionarisschap en waar houdt het mentoraat op?’

N: ‘Ik ben inderdaad begonnen als docent Frans en mentor bij ons op school. Op een gegeven moment was een brugfunctionaris wenselijk bij ons op school en ben ik daarvoor gevraagd. Op dit moment ben ik zowel mentor als brugfunctionaris. Als brugfunctionaris heb je veel meer tijd om dingen uit te zoeken en om samenwerkingen aan te gaan. Je hebt tijd om je te verdiepen in de onderwerpen kansengelijkheid en armoede en je kunt in de school daar ook projecten daaromtrent gaan organiseren.

Als mentor ben je bezig met schoolresultaten; hou je het welzijn van je leerlingen in de gaten, signaleer je en stuur je, indien nodig, leerlingen door naar iemand die bepaalde hulp biedt binnen school. Bijvoorbeeld de dyslexiecoach, een rots en water training, maar nu dus ook de brugfunctionaris. Bij ons op school was er niemand die meekeek naar financiële mogelijkheden voor minima. En er is zoveel mogelijk, daar moet je echt induiken. Dat kan je van een mentor niet verwachten. Bovendien is dat niet efficiënt.’ Nicole beaamt tenslotte wat anderen al zeggen: in het begin wil je jezelf niet opdringen, maar je ziet wel dat de functie een aanvulling is en wilt die goed uitvoeren.

‘Jantien,’ vervolgt Nicole, ‘met wie heb jij eigenlijk buiten de school en de ouders contact? Wie zijn jouw netwerkpartners?’

J: ‘Vanuit de gemeente heb ik nauw contact met de het programma Gelijke Kansen hier in de stad, werk samen met maatschappelijk werk/ jongerenwerk en de schoolmaatschappelijk werker. Ook heb ik samen met de hogeschool (opleiding Social Work) een leergemeenschap waarbij eerste- en tweedejaarsstudenten onderzoek kunnen doen op het gebied van ouderbetrokkenheid en de brugfunctionaris. In groep 8 geef ik daarnaast ook voorlichtingen en ik houd in een aantal wijken spreekuren.’

N: ‘Dat is een behoorlijk netwerk, dat je hebt overgehouden aan je vorige functie?’

J: ‘Ja, ik wist wel een beetje hoe het in de stad werkte. We hebben hier zeven brede Bossche scholen met wijkpleinen/centra waar o.a. vrijwilligers zitten die kunnen helpen met formulieren, belastingaangifte en dergelijke. En ook eerstelijns hulp is daar aanwezig. Met de kennis die ik hierover had ben ik gaan nadenken over wat ik als brugfunctionaris

wilde gaan bieden. Ik vind het een functie waarbij je bezig bent met opvoedondersteuning voor ouders met kinderen op de middelbare school. Ik ben naar de wijken gegaan waar veel van onze leerlingen vandaan komen en heb contact gezocht met de basisscholen aldaar. Ik ga die scholen in en geef voorlichtingen over de overgang van PO naar VO.'

G: 'Je noemde net dat je een spreekuur deed. Dat deed je ook als brugfunctionaris dus?'

J: 'Ja dat deed ik vooral om meer zichtbaar te zijn in de stad. Maar er kwamen steeds mensen om aanvragen te doen voor Leergeld en dan met name voor zwemles. Ik vond dat vrijwilligers dat ook prima konden doen en wil mijn functie op een andere manier invullen. Ik geef daarom nu vooral aan vrijwilligers aldaar cursussen en zoek momenteel uit hoe we op een andere manier kunnen samenwerken.'

N: Jantien, heb jij vooral contact met ouders of ook met leerlingen?

J: 'Vooral met ouders, soms via een leerling die mij komt vertellen dat bijvoorbeeld er excursiereis niet betaald kan worden. Maar ook via mentoren krijg ik verzoeken binnen. Zo ben ik laatst op huisbezoek geweest omdat er een visum aangevraagd moest worden.'

N: 'En dat is dan mooi van de brugfunctionaris, dat die daar dan tijd voor heeft. Dat is niet iets waar een mentor tijd voor heeft om dat uit te zoeken. Geanique, wie heb jij als netwerkpartners, met wie werk jij veel samen?'

G: 'Binnen school werk ik samen met ook ondersteuningsteam, de teamleiders en de rector. Buiten school werk ik samen met het WIJ-team, vergelijkbaar met maatschappelijk werk/ jongerenwerk in Den Bosch. Daarmee stem ik af wie wat voor concrete ondersteuning gaat bieden. Voor ouders ben je een neutraal persoon en dan gaat de voorkeur die dicht bleef voor instanties soms opeens wel open, merk ik. Je bent geen bedreiging. De externe instanties zijn dus heel belangrijk voor de brugfunctionaris. Zo heb ik ook contact gehad met Bslim die sportactiviteiten organiseert in de school, maar ook de wijkagent en de boa's polst over zaken die spelen in de wijk. Fondsen waar de brugfunctionarissen aanvragen doen zijn Jeugdeducatiefonds (voor schoolmaaltijden en schoolfruit, Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Kinderhulp.

Nicole vervolgt. 'Een andere netwerkpartner voor mij zijn de gemeente en de Groningse Kredietbank (GKB). Als brugfunctionaris op school zet ik in op signaleren en preventie. In een VO school blijft armoede veel onzichtbaarder dan in het PO. Ik heb de ogen van de mentoren nodig om te signaleren en daarom verzorgen we ook cursussen voor hen. Daarnaast doen we mee met de Week van het Geld. Dan komen er gastsprekers langs die leerlingen voor financiële educatie, bijvoorbeeld om te vertellen over geldezels. Daarvoor komen o.a. HALT, de GKB en iemand die op straat heeft geleefd langs. Dit hopen we steeds meer uit te breiden in de toekomst.'

J: 'Dat vind ik de kracht van een brugfunctionaris. Je kijkt naar wat je binnen een school nodig hebt en je schakelt externen in. Zo bleek bij ons op school dat er leerlingen zonder scootmobielbewijs rondreden. Ik ben daar ingedoken. Ouders wisten ook niet dat dit verplicht was en/ of hadden de middelen niet. Wij willen nu theorielessen gaan aanbieden en voor leerlingen die dat willen, maken we ook een afspraak voor een praktijkles.

Als brugfunctionaris vang je signalen op en kun je sneller schakelen en je inzetten voor wat op dat moment nodig is.'

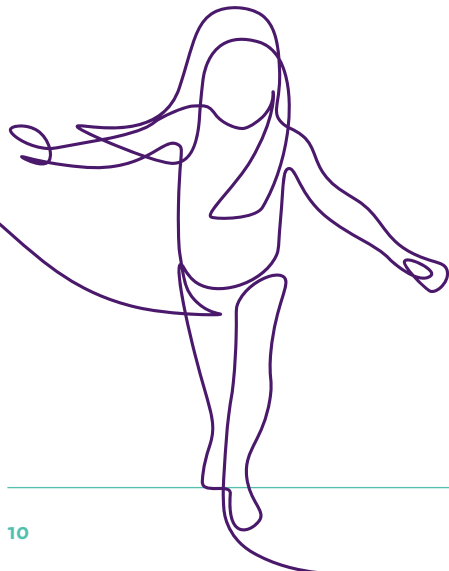
D: 'Hierin zie je het verloop van een brugfunctionaris heel mooi. Je bent eerst je plek aan het zoeken binnen een school; daarna ben je een netwerk aan het bouwen. In het begin ben je vaak nog wel reactief bezig, want er komen mentoren, ouders en leerlingen met allerlei individuele vragen. En op een gegeven moment kun je ook wat meer proactief handelen. Dan ga je bijvoorbeeld zelf lessen door externen e.d. regelen. Je voorziet dan meer een grotere – algemenere- behoefte.' Daarmee geef je de functie steeds meer body.

Geanique over de toekomstplannen: 'Komende tijd willen wij ons focussen op ouderparticipatie, wat op het PO veel meer gebeurt dan op het VO. Als brugfunctionaris ben ik bijvoorbeeld ook lid van de ouderraad. Ook ben ik als ouders dat willen aanwezig tijdens mentor-oudergesprekken om dit gesprek nog na te kunnen bespreken als iets onduidelijk is. Soms is er een taalbarrière. Dat betekent soms ook dat deze ouders school mijden.'

J: Dat herken ik wel, daar hebben we op de ISK iets op bedacht. In de schoolbrieven wordt de tekst ondersteund door pictogrammen. Deze zijn terug te vinden in de schoolgids waarin in negen verschillende talen wordt uitgelegd wat de pictogrammen betekenen. Dit zorgt ervoor dat ouders beter de brieven begrijpen en uiteindelijk wél komen opdagen.

Basistaken Brugfunctionaris

- De brugfunctionaris heeft een signalerende rol en kan doorverwijzen indien een gezin/ kind ook te maken heeft met ander soortige problematiek. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan opvoedkundige kwesties, leerproblematiek en/of taalondersteuning. De brugfunctionaris werkt hierin samen met (jeugd) wijkondersteuning, het PO en het intern ondersteuningsteam.
- De brugfunctionaris biedt gezinnen concrete financiële ondersteuning door mee te denken over oplossingen en door aanvragen te doen bij fondsen.
- Binnen de VO-school is de brugfunctionaris vraagbaak en specialist op het gebied van armoede/ kansengelijkheid.
- Binnen het VO heeft de brugfunctionaris vaker dan in het PO contact met de leerling, i.p.v. de ouder.

Mogelijke aanvullende aandachtsgebieden (dit is schoolafhankelijk)

Voorlichting voor medewerkers

- Mentoren/ docententeam handvaten geven om te signaleren en gesprekken aan te gaan over armoede door hen workshops te geven.

Taal

- Denken en meehelpen met communicatie naar ouders, m.n. op het gebied van het taalniveau van de tekst.
- Ouders van wie bekend is dat zij een taalachterstand hebben, helpen bij het begrijpen van schoolcommunicatie.

Leerondersteuning

- Contact leggen met ouders en leerlingen die leerondersteuning krijgen op school (veelal uit minima-gezinnen).

Preventie bij leerlingen

- Gastlessen organiseren door financieel experts.
- Gastlessen (voor)examenklassen + ouders over wat er financieel veranderd als je 18 wordt en/of gaat studeren.

Overige opties

- Een brugfunctionaris inzetten om contact te leggen met moeilijk bereikbare ouders. Hij/ zij zou ook huisbezoeken kunnen doen.
- Ondersteunen bij studiekeuze of meegaan naar voorlichtingsmomenten.
- Samenwerking zoeken met hulpverleners, medebrugfunctionarissen en instanties in de buurt (netwerkpartners) voor overdracht en om te weten waar ouders ondersteuning kunnen krijgen.
- Thema-ochtenden organiseren voor ouders op school.

Het interview illustreert het werk van een brugfunctionaris.
Op basis van het interview is een profielschets opgesteld met
werkzaamheden over de brugfunctionaris.

Advies voor onze nieuwe collega brugfunctionarissen: houd je
oren en ogen geopend en maak er stap voor stap een steeds
betekenisvollere functie voor jouw school van!

